

**UCHWAŁA NR XLIX/252/18
RADY MIEJSKIEJ CHOJNOWA**

z dnia 29 maja 2018 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych
przeciwko grypie osób powyżej 60 roku życia zamieszkałych w Gminie Miejskiej Chojnów
na lata 2018 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2017 r. poz. 1875 ze zm.) w związku z art. 7. ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r.poz. 1938) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie osób powyżej 60 roku życia zamieszkałych w Gminie Miejskiej Chojnów na lata 2018 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Chojnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Chojnowa

Jan Skowroński

Załącznik do uchwały Nr XLIX/252/18
Rady Miejskiej Chojnowa
z dnia 29 maja 2018 r.

**PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ
W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ
PROFILAKTYCZNYCH
PRZECIWKO GRYPIE
OSÓB POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA
ZAMIESZKAŁYCH
W GMINIE MIEJSKIEJ CHOJNÓW
NA LATA 2018 – 2020**

Okres realizacji Programu: od 1 września 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.

Chojnów, 2018 r.

1. Opis problemu zdrowotnego

1.1. Problem zdrowotny.

Grypa jest ostrą i jedną z najczęściej występujących wirusowych chorób zakaźnych. Stanowi ona istotną przyczynę zachorowań i śmiertelności w wielu regionach świata, także w Polsce. Powoduje ją wirus grypy, który atakuje drogi oddechowe.

Objawy grypy nie są na tyle charakterystyczne, by bez wykonania badań laboratoryjnych stwierdzić, że mamy do czynienia z tą właśnie chorobą. Podobne objawy mogą bowiem wywoływać także inne patogeny.

Grypy nie należy mylić z przeziębieniem, jako że jest ona poważną chorobą, zwłaszcza ze względu na możliwe wystąpienia groźnych powikłań.

Charakterystyczne dla grypy jest to, że choroba najczęściej pojawia się nagle i towarzyszą jej:

a) objawy ze strony układu oddechowego:

- kaszel,
- ból gardła,
- katar,

b) objawy ogólnoustrojowe:

- wysoka gorączka powyżej 38°C,
- dreszcze,
- znaczne osłabienie,
- ból/szttywność mięśni,
- ból głowy,
- ból w klatce piersiowej,
- złe samopoczucie,
- brak łaknienia,
- nudności,
- wymioty.

Choroba trwa, o ile nie dojdzie do powikłań, około 7 dni (średnio 3-5 dni). Kaszel i złe samopoczucie mogą utrzymać się ponad 2 tygodnie¹.

Najczęstsze powikłania pogrypowe występują:

- ze strony układu oddechowego – grypowe zapalenia płuc i oskrzeli, zapalenie oskrzelików u dzieci, wtórne bakteryjne zapalenie płuc, zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych,

- ze strony układu nerwowego – poprzeczne zapalenie rdzenia, zapalenie mózgu, opon mózgowych,

- ze strony innych układów – zapalenie ucha środkowego (zwłaszcza u dzieci), zapalenie zatok przynosowych, krtani czy tchawicy, zapalenie mięśnia sercowego i osierdzia, zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych (np. zastoinowej niewydolności serca), drgawki gorączkowe, zespół wstrząsu toksycznego, zespół Rey'a, zapalenie mięśni i mioglobinuria mogąca prowadzić do niewydolności nerek, możliwości częstszego występowania schizofrenii w przypadku zakażenia wewnątrzmacicznego w czasie ciąży, zakażenia meningokokowe.

Powikłania pogrypowe mogą wystąpić u każdego, niezależnie od wieku i stanu zdrowia.

Ryzyko powikłań jest szczególnie wysokie w następujących grupach:

- dzieci w wieku do 5 lat,
- osoby starsze, zwłaszcza w wieku 65 lat i powyżej,
- chorzy na astmę i inne przewlekłe schorzenia układu oddechowego,
- osoby z chorobami serca i układu krążenia,
- osoby z chorobami nerek,
- osoby o obniżonej odporności (np. zakażeni HIV),
- osoby po przeszczepach².

Infekcje grypowe są szczególnie groźne dla osób w podeszłym wieku. W tej grupie pacjentów są one najczęstszą przyczyną zaostrzeń chorób układu oddechowego, mogą także prowadzić do powikłań ze strony pozostałych układów, w tym układu sercowo-naczyniowego. Liczne badania farmako-ekonomiczne wskazują, iż szczepienie przeciwko grypie jest postępowaniem o wysokim współczynniku efektywności, szczególnie w populacji osób starszych. Stosowanie szczepień ochronnych zmniejsza liczbę zachorowań, redukuje liczbę hospitalizacji i śmiertelność z powodu grypy i jej powikłań. Szczepienia ochronne dodatkowo zmniejszają zużycie antybiotyków, co biorąc pod uwagę rosnącą oporność bakterii, jest korzystnym zjawiskiem.

1.2. Epidemiologia.

Grypa przenosi się pomiędzy ludźmi drogą kropelkową powoduje zachorowania o charakterze³:

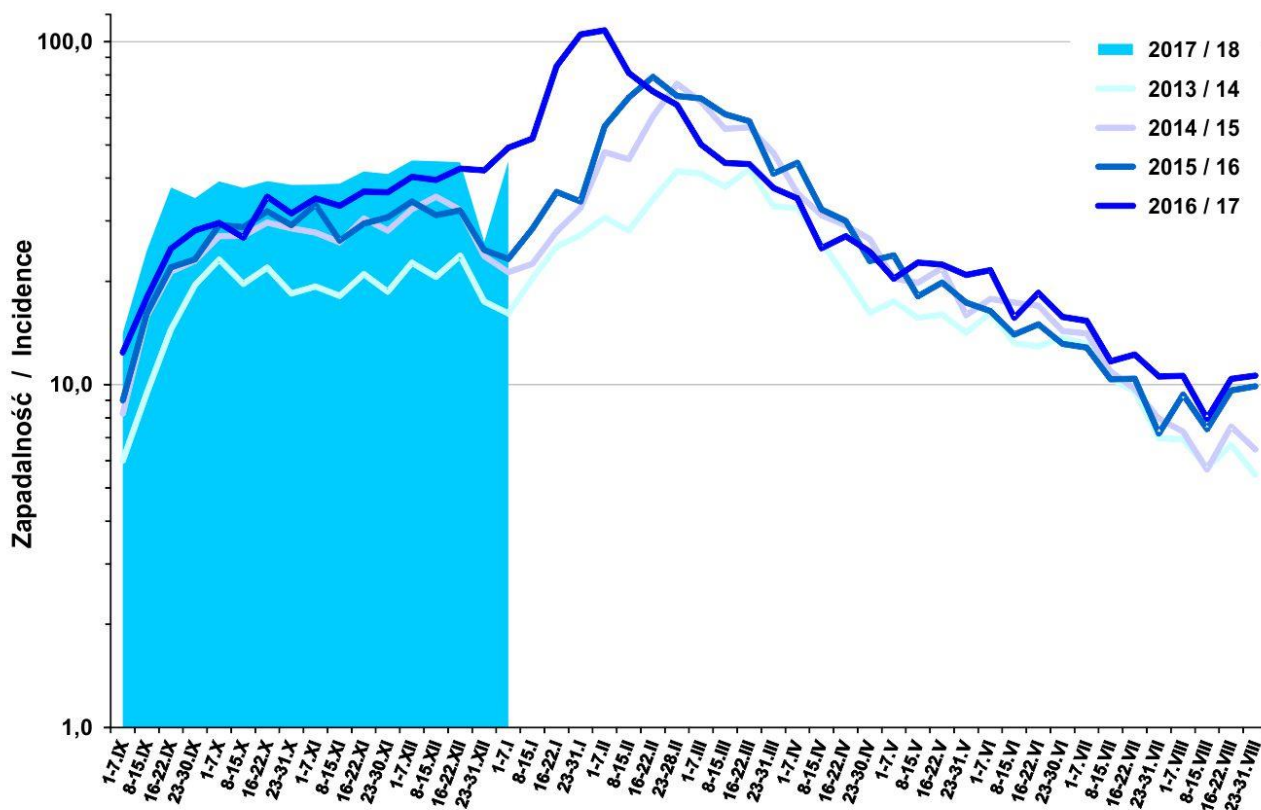
- epidemii - występujących każdego roku;
- pandemii – najbardziej niebezpiecznych, powtarzających się co kilkanaście – kilkadziesiąt lat, mających bardzo duży zasięg i obejmujących znaczną liczbę osób. Pandemie wywołane są przez nowy wariant wirusa grypy, na który większość populacji nie jest uodporniona, a który z łatwością przenosi się z człowieka na człowieka. W XX wieku miały miejsce cztery pandemie grypy:

- hiszpanka, wywołana wirusem podtypu A/H1N1 w latach 1918-1919; szacunkowa liczba zgonów ponad 50 mln ludzi,
- azjatycka, wywołana wirusem podtypu A/H2N2; szacunkowa liczba zgonów ponad 1 mln ludzi,
- Hong Kong, wywołana wirusem podtypu A/H3N2; szacunkowa liczba zgonów ponad 1 mln ludzi,
- rosyjska, wywołana wirusem podtypu A/H1N1; z powodu braku danych, nie wiadomo, ile pochłonęła ofiar.

Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO - ang. World Health Organization), co roku na grypę⁴:

- choruje od 330 mln do 1,76 mld ludzi,
- rejestruje się 3-5 mln osób z ostrymi objawami chorobowymi z powodu grypy,
- umiera od 500 tys. do miliona osób⁵.

W Polsce w zależności od sezonu epidemicznego rocznie rejestruje się od kilkuset do kilku milionów zachorowań na grypę. W ostatnich latach stale zwiększa się zarówno zachorowalność, jak i liczba hospitalizacji z powodu grypy i chorób grypopodobnych. Z danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH w Warszawie wynika, że w sezonie 2013/2014 z tego powodu było ok. 2 mln zachorowań i 6,5 tys. hospitalizacji, na przełomie 2014/2015 było ich odpowiednio 2,8 mln i 9 tys., a w sezonie 2015/2016 – 3 mln i 12,3 tys.

Źródło: Meldunki epidemiologiczne – www.pzh.gov.pl

W sezonie grypowym 2016/2017 odnotowano w Polsce rekordową liczbę prawie 3,8 mln zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, o 25 proc. więcej niż w analogicznym okresie rok wcześniej

Spadła jedynie liczba zgonów. W minionym sezonie odnotowano 24 przypadki śmiertelne z powodu grypy, a w poprzednim sezonie 2015/2016 było ich 111. Najczęściej zdarzały się one u osób po 65. roku życia, które są najbardziej narażone na powikłania grypy.

Należy pamiętać, iż jedynym i skutecznym sposobem ograniczenia ryzyka zachorowania na grypę, jest coroczne szczepienie się.

Od 4 lat w Polsce odsetek osób szczepiających się przeciwko grypie utrzymuje się na stałym, bardzo niskim poziomie wynoszącym ok. 3,7%. Warto po raz kolejny przypomnieć, że nigdy nie jest za późno, żeby się zaszczepić. Najlepiej jest przyjąć szczepionkę we wrześniu lub październiku, dzięki czemu będziemy chronieni w całym okresie wzmożonych zachorowań, należy jednak podkreślić, że w późniejszym okresie sezonu nadal warto się szczepić, także wtedy gdy grypę się już przechorowało. Grypa sezonowa jest wywoływana najczęściej przez jeden z 3 dominujących szczepów wirusa i przechorowanie spowodowane jednym typem wirusa nie daje odporności wobec pozostałych szczepów. Tak więc zachorować na grypę można nawet kilka razy w ciągu roku.

Szczepionki zawierają natomiast antygeny 3 aktualnie krążących w środowisku szczepów wirusa i chronią przed zachorowaniem, lecz samych zachorowań nie powodują, ponieważ nie zawierają całego wirusa, a jedynie jego wyselekcjonowane fragmenty.

Osoby po 60. roku życia być może częściej szczepiłyby się przeciwko grypie, gdyby szczepionki dla tej grupy były bezpłatne.

Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów powyżej 60 roku życia ma charakter otwarty. Informacja o realizacji programu przedstawiona zostanie w mediach lokalnych, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Chojnowie, w BIP oraz na plakatach.

Poniżej dane zachorowalności na grypę osób w wieku 60 lat i więcej w roku 2015, 2016, 2017, pozyskane z Przychodni Rejonowej w Chojnowie.

Rok	Liczba zachorowań na grypę ogółem	Liczba zachorowań na grypę u osób w wieku 60 lat i powyżej
2015	9	0
2016	11	1
2017	10	2

1.3. Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu.

Gmina Miejska Chojnów liczy obecnie 13.174 mieszkańców, w tym 3.403 osoby w wieku 60+ (według danych z ewidencji ludności Gminy Miejskiej Chojnów, stan na dzień 31.12.2017 r.) i jest to populacja kwalifikująca się do udziału w programie.

1.4. Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Profilaktyka w przypadku grypy polega na stosowaniu szczepień ochronnych, leków przeciwwirusowych, przestrzeganiu podstawowych zasad higieny, noszeniu maseczek oraz izolacji chorych. W aktualnym kalendarzu szczepień, niefinansowanych ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia, szczepienia przeciw grypie są szczepieniami zalecanymi. Z uwagi na dużą zmienność genetyczną wirusa grypy, co roku zachorowania wywołuje inny szczep wirusa. Skutkiem tego jest konieczność corocznego ponawiania szczepień ochronnych preparatem o innym składzie, uwzględniającym prognozowane szczepy na dany sezon epidemiczny.

1.5. Uzasadnienie potrzeb wdrożenia program.

Szczepienia są powszechnie uznaną metodą profilaktyki i kontroli zachorowalności na grypę.

W populacjach zwiększonego ryzyka zaleca się immunizację czynną z użyciem szczepionki przeciw grypie przed kolejnym sezonem epidemicznym. Wprowadzenie szczepień ochronnych pozwala na zmniejszenie liczby hospitalizacji z powodu ciężkiego przebiegu grypy bądź powikłań wymagających leczenia szpitalnego.

Szczepienia ochronne nie tylko przyczyniają się do ograniczenia zachorowań i skutków społeczno — ekonomicznych związanych z chorobami zakaźnymi, ale także sprzyjają dalszej poprawie zdrowia publicznego. Mocnym argumentem jest także to, że korzyści wynikające ze szczepień ochronnych poparte są rzetelną analizą farmako-ekonomiczną, wskazującą jednoznacznie, że koszt uzyskania życia w pełnym zdrowiu udaje się znacząco zmniejszyć realizując programy szczepień ochronnych.

Szczepienia przeciw grypowe przynoszą, poza indywidualnymi korzyściami, również korzyści społeczne. Po pierwsze przerywany jest łańcuch infekcji, jeśli wystarczająco dużo osób poddało się szczepieniu przeciw grypie uzyskuje się efekt polegający na zapobieżeniu powstawania i rozprzestrzeniania się epidemii grypy. Po drugie unika się w przypadku osób zaszczepionych zwolnień lekarskich z powodu grypy.

Jeśli porówna się koszty i korzyści finansowe to okazuje się, że korzyści finansowe przewyższają w znacznym stopniu koszty. Dzięki szczepieniom ochronnym przeciw grypie można uniknąć kosztów leczenia, a w ciężkich przypadkach również kosztów leczenia szpitalnego.

Wdrożenie programu zniweluje bariery finansowej w dostępie do szczepień przeciwko grypie, która jest jednym z powodów unikania szczepień i może dotyczyć 40-50% pacjentów w wieku 60+ oraz stworzy warunki do zdrowego i aktywnego życia osób starszych. Realizacja programu zmniejszy również różnice społeczne i terytorialne w stanie zdrowia mieszkańców Chojnowa.

Wdrażając program szczepień profilaktycznych zapobiegnie się zachorowaniom i ochroni przed ciężkimi powikłaniami pogrypowymi zarówno osoby szczepione jak i całe rodziny, co prowadzić będzie do korzyści dla mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów.

Przedstawione fakty potwierdzają celowość wdrożenia programu zarówno ze względów ekonomicznych jak i epidemiologicznych. Badania naukowe wskazują na dużą skuteczność i wysoką jakość dostępnych na rynku szczepionek, które mogą w znacznym stopniu przyczynić się do spadku liczby zgonów osób dorosłych wywołanych zachorowaniem na grypę.

2. Cele programu.

2.1. Cel główny:

Zapobieganie zakażeniom spowodowanym wirusem grypy poprzez realizację szczepień ochronnych, a w konsekwencji zmniejszenie zachorowalności na grypę oraz redukcja powikłań pogrypowych, wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów powyżej 60 roku życia.

2.2. Cele szczegółowe:

- uzyskanie 100% wykonawstwa szczepień;
- zmniejszenie zapadalności na grypę i powikłania grypy wśród osób objętych szczepieniami;
- zmniejszenie ilości zachorowań na grypę w ogólnej populacji miasta;
- zmniejszenie liczby zgonów na grypę w ogólnej populacji gminy,
- wyrównanie szans w zakresie dostępu do świadczeń medycznych nie finansowanych ze środków publicznych osób znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej;
- zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dot. zagrożeń związanych z zachorowaniami na grypę;
- poprzez pozytywne doświadczenia osób uodpornionych zwiększenie akceptacji społecznej szczepień przeciwko grypie.

2.3. Oczekiwane efekty:

Oczekiwany efektami wdrożenia programu będą:

- 1) wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców o zagrożeniach dla zdrowia spowodowanych grypą i jej powikłaniami oraz w zakresie potrzeby szczepień przeciw grypie;
- 2) poprawa jakości życia osób uczestniczących w programie;
- 3) zmniejszenie zachorowań na grypę w populacji objętej programem;
- 4) zmniejszenie liczby zgonów u osób powyżej 65 roku życia na skutek powikłań pogrypowych.
- 5) uzyskanie wysokiej frekwencji osób kwalifikujących się do objęcia programem;
- 6) uzyskanie 100% wykonawstwa w ramach szczepień ambulatoryjnych osób w wieku powyżej 60 roku życia;
- 7) zmniejszenie liczby hospitalizacji z powodu grypy i jej powikłań;
- 8) zwiększenie liczby realizowanych szczepień zalecanych (poza programem) w związku z pozytywnymi doświadczeniami społeczności lokalnej dotyczącymi efektów szczepień przeciwko grypie.

2.4. Mierniki efektywności odpowiadające celom programu.

W czasie realizacji programu szczegółowo analizowane będą:

- 1) liczba osób zaszczepionych w ramach programu;
- 2) odsetek osób uczestniczących w programie w ogólnej liczbie osób spełniających kryteria;
- 3) liczba osób, które zachorowały na grypę;
- 4) współczynnik zapadalności na grypę (przypadki potwierdzone laboratoryjnie);
- 5) liczba działań edukacyjnych dotyczących profilaktyki programu.
- 6) liczba wykonanych szczepień zalecanych przeciwko grypie poza programem zdrowotnym.

3. Adresaci programu.

Program zdrowotny skierowany jest do grupy docelowej mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów — kobiet i mężczyzn w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia. Wielość populacji we wskazanym przedziale wiekowym wynosi jak niżej (dane wg. stanu na dzień 31.12.2017 roku):

Wiek	Ludność wg. grup wieku i płci		
	kobiety	mężczyźni	ogółem
60+	2.022	1.381	3.403

3.1. Organizacja programu

Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów po 60 roku życia jest programem sezonowym wieloletnim, okres jego realizacji przewidziany jest na lata 2018 — 2020 w etapach.

3.2. Części składowe, etapy i działania organizacyjne:

- 1) Opracowanie programu;
- 2) Wybór, w drodze konkursu, jednostki realizującej program;

3) Realizacja programu:

- a) dotarcie z informacją o programie do osób spełniających kryteria włączenia, w tym działania informacyjno-edukacyjne polegające głównie na kampanii prowadzonej zarówno przez organizatora programu jak i realizatora (plakaty w urzędach, instytucjach publicznych, ośrodkach zdrowia, aptekach, stronach internetowych, lokalnej). Jej celem będzie zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów na temat zagrożeń dla zdrowia związanych z grypą, zwiększenie świadomości zdrowotnej dotyczącej potrzeby szczepień przeciw grypie oraz poprawa zachowań prozdrowotnych w zakresie profilaktyki zakażeń szerzących się drogą kropelkową i udowodnienie zasadności potrzeby szczepień przeciw grypie,
- b) rekrutacja osób do programu – uczestnik programu po zgłoszeniu się do realizatora programu zostanie zapisany do rejestru uczestników programu. W sytuacji dużej ilości chętnych, decyduje kolejność zgłoszenia się do programu,
- c) szczepienie:
 - badanie każdej osoby przed szczepieniem – kwalifikacja lekarska uwzględniająca przeciwwskazania do szczepień i ocenę ryzyka wystąpienia powikłań poszczepiennych, będzie polegała na przeprowadzeniu badania lekarskiego poprzedzonego wywiadem, jak również na poinformowaniu pacjenta o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia,
 - szczepienie zgodnie ze wskazaniami producenta szczepionki - uczestnik programu po zgłoszeniu się do realizatora programu i uzyskaniu informacji o możliwości wystąpienia objawów odczynów poszczepiennych (NOP) oraz postępowania w przypadku wystąpienia NOP zostaje zaszczepiony przez wykwalifikowany personel medyczny szczepionką zarejestrowaną i dopuszczoną do obrotu w Polsce zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Szczepienia przeprowadzane będą od września do połowy listopada każdego roku obowiązywania programu;
- 4) monitoring realizacji programu - program będzie monitorowany przez cały okres jego trwania oraz po jego zakończeniu przez realizatora programu, który będzie zobowiązany do złożenia sprawozdania z realizacji programu.

3.3. Planowana interwencja.

Program realizowany będzie z udziałem podmiotów leczniczych wyłonionych w drodze konkursu ofert, których pracownicy dysponują odpowiednimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem w przeprowadzaniu szczepień profilaktycznych. Szczepienia odbywać się będą z zachowaniem obowiązujących zasad i wymogów producenta szczepionki. Preparat szczepionkowy do realizacji programu zostanie wybrany na podstawie najnowszej wiedzy medycznej i obowiązujących zaleceń, będzie posiadał rejestrację i dopuszczenie do obrotu na terenie Polski. Profil bezpieczeństwa szczepionki będzie określony w aktualnej *Charakterystyce Produktu Leczniczego*, udostępnionej przez producenta szczepionki. Szczepienia prowadzone będą pod nadzorem lekarzy, po wcześniejszym uzyskaniu pisemnej zgody na wykonanie szczepienia. W ramach wizyty lekarskiej uczestnicy programu poinformowani zostaną o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia. Wyboru szczepionki corocznie dokonywać będą podmioty lecznicze - realizatorzy program, zgodnie z zaleceniami WHO. Inaktywowane szczepionki przeciw grypie mają udowodnioną skuteczność i bezpieczeństwo. Z uwagi na zalecenia ACIP i WHO do

realizacji programu planuje się zastosowanie inaktywowanych szczepionek z rozszczepionym wirionem (typu *split*) lub szczepionek podjednostkowych (typu *subunit*), które można stosować zarówno u małych dzieci, jak i u osób w bardzo zaawansowanym wieku.

3.4. Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników.

W ramach programu szczepione będą osoby w wieku powyżej 60 roku życia, zamieszkałe na terenie Gminy Miejskiej Chojnów, u których stwierdzono brak przeciwwskazań lekarskich do zaszczepienia.

Rocznie przewiduje się szczepienie:

- w pierwszym roku realizacji programu ok. 1.020 osób (30%),
- w drugim roku realizacji programu ok. 1.200 osób (35%),
- w trzecim roku realizacji programu ok. 1.360 osób (40%).

3.5. Zasady udzielania świadczeń w ramach programu.

Świadczenie w postaci wykonania szczepienia przeciw grypie otrzymają osoby zakwalifikowane do programu przez lekarza. Działaniami edukacyjnymi zostaną objęte osoby kwalifikujące się do szczepień.

Uczestnictwo w programie jest bezpłatne i zależeć będzie od kolejności zgłoszenia się potencjalnych adresatów programu.

3.6. Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych.

Szczepienia przeciw grypie nie są finansowane ze środków Ministerstwa Zdrowia, w całości środki pochodzą z budżetu Gminy Miejskiej Chojnów.

3.7. Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych, jeżeli istnieją wskazania.

Uczestnictwo w programie polegać będzie na zrealizowaniu szczepienia szczepionką przeciw grypie. W programie będą brały udział te osoby zakwalifikowane przez lekarzy, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w programie.

3.8. Bezpieczeństwo planowanych interwencji.

Szczepionki przeciwko grypie zawierają jedynie fragment zabitego wirusa, który nie jest zdolny do namnażania się i wywołania choroby, szczepionki inaktywowane, dostępne w Polsce są bardzo bezpieczne, mogą wystąpić uogólnione objawy miejscowe, ale zwykle ustępują po kilku dniach.

Wśród przeciwwskazań do szczepień przeciwko grypie rozróżniamy:

- a) anafilaktyczna nadwrażliwość na białko jaja kurzego lub antybiotyki używane w procesie produkcji lub inne składniki szczepionki,
- b) ostre choroby gorączkowe,
- c) ostre choroby o umiarkowanym lub ciężkim przebiegu, bez względu na to, czy towarzyszy im gorączka, czy też nie,
- d) zespół Guillain-Barre stwierdzony w okresie 6 tygodni po poprzednim szczepieniu przeciw grypie.

Natomiast w przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) wyróżniamy:

- a) reakcje miejscowe obserwowane u 50-70% szczepionych: zaczerwienienie w miejscu szczepienia, bolesność w miejscu szczepienia, obrzęk w miejscu szczepienia, świąd;

c) odczyny ogólne stwierdzane u 11-35% szczepionych, które mogą wystąpić od 6 do 48 godzin po szczepieniu i trwać 1-2 dni: podwyższona ciepłota ciała, ból głowy, ból mięśni, ból stawów.

d) wyjątkowo rzadko występują objawy alergiczne spowodowane nadwrażliwością na białka jaja kurzego: dreszcze, obrzęk Quinkego, astma alergiczna, wstrząs anafilaktyczny⁶.

Program szczepień będzie realizowany przez podmioty lecznicze, które zostaną wybrane do realizacji programu w drodze konkursu ofert. Szczepienie będzie przeprowadzone z zachowaniem wszelkich warunków, określonych prawnie dla prawidłowego szczepienia.

Profil bezpieczeństwa szczepionek będzie podany na podstawie charakterystyki produktu dostarczonej przez lekarza. W programie będą użyte szczepionki przeciw grypie, zarejestrowane i dopuszczone do obrotu w Polsce.

3.9. Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu.

Szczepienia będą realizowane w podmiotach leczniczych na terenie Gminy Miejskiej Chojnów, spełniających warunki wykonywania szczepień ochronnych, w tym:

- 1) szczepienia będą przeprowadzone przez wyspecjalizowane pielęgniarki pod nadzorem lekarskim;
- 2) posiadających punkt szczepień oraz lodówkę do przechowywania szczepionek.

Realizator będzie zobowiązany do prowadzenia dokumentacji z realizacji programu. Etap szczepień zostanie podsumowany przez realizatora pisemną informacją o przebiegu szczepień oraz liczbie zaszczepionych osób. Na zakończenie realizacji programu osoby objęte programem szczepień wypełnią ankietę badania satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń.

3.10. Dowody skuteczności planowanych działań.

Skuteczność szczepień to ilościowe określenie stopnia, w jakim szczepienia zapobiegają występowaniu choroby w populacji.

Ocenia się ją w badaniach: epidemiologicznych, kohortowych, w których porównuje się ryzyko zachorowań wśród osób zaszczepionych z ryzykiem zachorowania wśród osób nieszczepionych. Otrzymany wynik wyrażony jest w procentach.

Na skuteczność szczepień przeciw grypie mają wpływ następujące czynniki:

- 1) rzeczywista skuteczność szczepionki zależy od jej dopasowania do szczepu wirusa, który będzie aktywny w danym sezonie epidemicznym;
- 2) skuteczność szczepionki przeciwko grypie jest różna w zależności od tego jakim grupom pacjentów jest ona podawana. Największą skuteczność szczepionki obserwuje się u dorosłych zdrowych osób. W przypadku osób należących do grup ryzyka skuteczność szczepień jest na ogół niższa i różni się pomiędzy poszczególnymi grupami ryzyka, w zależności od kryterium zakwalifikowania do określonej grupy ryzyka.

WHO podaje, że szczepionki przeciw grypie zabezpieczają w 70-90% w przypadku optymalnego dopasowania szczepów szczepionkowych do aktualnego sezonu epidemicznego.

4. Koszty realizacji.

Na całość kosztów realizacji program składają się:

- 1) koszty jednostkowe,
- 2) koszt akcji informacyjno-edukacyjnej.

4.1. Koszty jednostkowe.

Koszt szczepienia jedną dawką szczepionki wynosi ok. 45 zł. W cenie tej zawiera się koszt kwalifikującego badania lekarskiego, prowadzenie dokumentacji medycznej, koszt zakupu jednej dawki szczepionki przez realizatora oraz wykonanie szczepienia.

4.2. Koszt akcji informacyjno-edukacyjnej.

Roczny koszt akcji informacyjno-edukacyjnej – 1.000 zł.

4.3. Planowane koszty całkowite.

Planowany całkowity koszt realizacji programu – 164.100 zł, w tym:

- w roku 2018 – 46.900 zł
- w roku 2019 – 55.000 zł
- w roku 2020 – 62.200 zł

Realizacja niniejszego programu, w tym liczba szczepień, uzależniona jest od środków finansowych zaplanowanych na jego realizację w danym roku.

4.4. Źródła finansowania.

Koszty realizacji programu zostaną w całości pokryte z budżetu Gminy Miejskiej Chojnów.

4.5. Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne:

- 1) zachorowania na grypę oraz późniejsze powikłania mogą mieć szczególnie ciężki przebieg u osób starszych;
- 2) w oparciu o przytoczone dowody naukowe można stwierdzić, że powikłaniom pogrypowym można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia;
- 3) jak wskazują liczne zalecenia, dla tej grupy wiekowej (60 lat i więcej) zapobieganie zachorowaniom na grypę jest jednym z głównych priorytetów prowadzenia interwencji zdrowotnej.

5. Monitorowanie i ewaluacja.

Monitorowanie realizacji programu prowadzone będzie poprzez zbieranie danych dostarczonych przez realizatora programu w postaci sprawozdań. Dzięki temu potencjalne zagrożenia lub trudności będą korygowane. Podmiot leczniczy realizujący program szczepień podlegać będzie nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy.

W razie konieczności zintensyfikowane zostaną działania informacyjno-edukacyjne.

Szczepienie jest działaniem krótkoterminowym — jednorazowym w danym roku kalendarzowym, na przestrzeni 3 lat trwania programu. Pożądana jest powtarzalność szczepień przeciw grypie osób powyżej 60 roku życia.

Realizacja Programu będzie poddana ewaluacji mającej na celu ocenę realizacji wykonania programu.

Ocena efektywności programu będzie przeprowadzana:

- na koniec roku kalendarzowego (analiza frekwencji, wykonawstwa szczepień, wskaźników zapadalności na grypę, hospitalizacji itd.);
- po zakończeniu programu (całościowa ocena stopnia realizacji programu zdrowotnego, ewentualnych czynników zakłócających płynność realizacji programu, skuteczności podjętych działań doraźnych, wpływu zrealizowanego programu na stan bezpieczeństwa epidemiologicznego gminy – wskaźników epidemiologicznych, analiza tendencji w zakresie wykonawstwa szczepień zalecanych przeciwko grypie w populacji nie objętej programem).

5.1. Ocena zgłaszalności do programu.

Osoby do programu będą kwalifikowane wg kolejności zgłaszania się do realizatora programu. Dane o liczbie uczestników programu znane będą po jego zakończeniu, a frekwencja roczna będzie oceniana na koniec roku kalendarzowego.

5.2. Ocena jakości świadczeń w programie.

Każdy uczestnik programu będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do organizatora w zakresie jakości realizacji programu.

6. Okres realizacji programu

Planowany okres realizacji Programu Szczepień Profilaktycznych Przeciwko Grypie Dla Mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnów powyżej 60 roku życia to lata 2018 – 2020.

¹ Napodstawie broszury „Grypa” opracowanej przez WSSE w Łodzi 2015

² Napodstawie broszury „Grypa” opracowanej przez WSSE w Łodzi 2015

³ Napodstawie broszury „Grypa” opracowanej przez WSSE w Łodzi 2015

⁴ Brydak L. B., Romanowska M., Grypa ostatnią niekontrolowaną plagą ludzkości, Krajowy Ośrodek ds. Grypy, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2009, s. 1-9

⁵ W krajach rozwijających się, zarówno zapadalność, jak i śmiertelność z powodu grypy mogą być jednak znacznie niedoszacowane, ze względu na ograniczoną dostępność danych.

⁶ Niepożądane odczyny poszczepienne NOP, Polskie Standardy Profilaktyki i Leczenia Grypy, prof. dr hab. Lidia B. Brydak, dr n. med. M. Romanowska, prof. dr hab. n. med. A. Radzikowski, prof. dr hab. n. med. Andrzej F. Steciwko s. 19
